

Posudek na bakalářskou práci

Název: Reflexe dětství mladých lidí s migračním původem Případ Vietnamců v ČR

Autorka: Anna Dvořáčková

Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova, Praha, 2022, 73 s.

Jako téma své bakalářské práce si Anna Dvořáčková vybrala problematiku mladých lidí s migračním původem. Zajímalo jí jak, mladí Vietnamci vzpomínají na své dětství, jak konstruuji své dětství a skrze tuto konstrukci vyjednávají svoji pozici ve společnosti. Popis a interpretace dat se opírají o kvalitativní výzkum, do kterého se zapojilo sedm mladých lidí, kteří vyrůstali na českém malém městě a jejichž rodiče se sem přistěhovali z Vietnamu.

Struktura práce odpovídá žánru kvalifikační práce, strukturou i obsahem. V teoretické části se autorka věnuje pojmu a konceptualizaci dětství a zvláště otázce vyrůstání v migraci. Kontextová kapitola je pak věnována Vietnamské diaspoře v ČR s akcentem na potomky migrantů (resp. druhou generaci migrantů). Jejím cílem je vytvořit východiska teoretická i kontextová, která by jí 1. jednak teoreticky zaštitila, vytvořila rámec pro uvažování o vzpomínání na dětství potomků migrantů, 2. jednak představila dosavadní poznatky k danému tématu ve vztahu ke zkoumanému terénu. Na jednu stranu lze říci, že Anna Dvořáčková procovala s poměrně početnou a relevantní literaturou. Snažila se využít myšlenky různých autorů, kteří se zabývali dětství, a jejich práce představovala v kontextu jejich výzkumu, což někdy malinko odvádí čtenáře od hlavního tématu. Na druhou stranu její rešerše, která se týká kontextové literatury, trochu postrádá komentáře, ukotvení nálezu a závěrů právě ve výzkumu. Např. v kapitole, která se věnuje vrstevnickým vztahům ve škole, se autorka opírá o studii Jirasové, která dělala výzkum v době, kdy informátoři Anny Dvořáčkové byli dětmi. Jirasová na základě rozhovorů říká, že vztahy byly bezproblémové. S ohledem na nálezy autorky bakalářské práce je to však v rozporu. Proto doporučuji do příště více kontextualizovat práce kolegů, aby mohlo dojít k diskusi v odlišných nálezech (viz ještě níže).

Metodologická část je představena dostatečně. Kdyby Anna Dvořáčková chtěla nějakým způsobem prohloubit metodologickou část, doporučila bych diskutovat výběr vzorku. Autorka mohla promýšlet, jaké jiné skupiny mladých s migrační zkušeností jsou v literatuře popisovány a jak podobný či odlišný je zde vytvořený vzorek. Nicméně skutečnost, že nálezy a závěry se váží nejen k lidem definovaným migrační zkušeností, ale jsou dány i socio-ekonomickým a vzdělanostním profilem informátorů, se uvádí v Závěru, tedy tento aspekt není zamlčen.

Vlastní empirická část je strukturována na základě výzkumných otázek. Autorka se ptá na periodizaci dětství, na kategorie, na nichž je dětství konstruováno, a závěr směřuje k interpretaci pozice mladých lidí skrze jejich reflexi a konstrukci dětství. Data, která Anna Dvořáčková vytvořila, jsou velice zajímavá nejen po stránce interpretace, ale i pro vlastní nálezy. Jednou z klíčových kategorií reflexe jejich dětství je jinakost a s ní spojená konstrukce ambivalentního dětství, kdy informátoři vedle sebe staví vlastní zkušenost versus vlastní vizi versus modernistický koncept dětství. Doposud většina odborné literatury popisovala „druhou generaci Vietnamců“ jako bezproblémovou, plně zapojenou do české společnosti, aniž by se těch samých lidí ptala, jakou cenu za tuto integraci do společnosti platí. Některé příběhy, které Anini informátoři vyprávěli, byli až tragikomické, nicméně v dopadu na sebepojetí mohly sehrát významnou roli. Potud studii Anny Dvořáčkové pokládám za objevnou a významnou. Tuto rovinu bychom také mohli v rámci obhajoby diskutovat. Ptám se, jaké okolnosti

vedly k tomu, že data odkrývají subjektivní rovinu integrace mladých Vietnamců, nebyla tematizována (viz Jirasová). Další komentář, který si práce zaslouží, je fakt, že kategorie, na nichž je konstruováno dětství, se nutně vzájemně prolínají. Proto kapitola o volném času je spíše popelkou. Zajímalo by mne, jak k tomu došlo.

Po formální stránce má práce sem tam problémy s interpunkcí. Drobné chyby jsou v citační normě.

Práci Anny Dvořáčkové oceňuji. Přestože by mohla být v teoretické části více sevřená, a v kontextových pasážích více kontextová, její empirická část není tuctová, přináší nové poznatky. Navíc autorka pracovala na výzkumu a textu s velkým nasazením. Spolupráce s ní mi přišla velmi plodná a inspirující.

Práce splňuje podmínky kladené na tento typ práce. Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím výborně.

V Praze 19. 9. 2022

Dana Bittnerová